

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!



За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 19 (1712).

6 ТРАВНЯ 1988 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Назустріч XIX Всесоюзній партійній конференції

Перебудова — це боротьба

Кожного року з щедрим ласкавим сонцем, із леготом юного зеленого листя, з радістю весни приходять до нас свято всіх, свято кожного, свято сьогодення і минулого, котре і в майбутньому хвилюватиме пам'ять, серце, душу — свято Перемоги. У цьому слові злилися воедино і смуток втрат, і радість перемог, і трудові здобутки повоєнних літ.

Нині, у час перебудови, час оновлення політи-

ки нашої партії, радикальних змін у всіх сферах суспільства нам особливо дорогий досвід старших товаришів, які вели бої на ратному полі, визволяючи нашу землю, і які відстоювали соціалістичні принципи у трудових буднях. У зв'язку з цим пропонуємо нашим читачам невеличке інтерв'ю з тими, хто вписав свій рядок у літопис ратних подвигів Великої Вітчизняної.

Петро Михайлович Бондаренко, директор наукової бібліотеки ОДУ, ветеран війни і праці, в університеті працює з 1953 року.

З перших днів війни Петро Михайлович воював у складі 13-ї окремої гвардійської розвідроты 10-ї стрілецької дивізії. Пройшов шлях від рядового солдата до політрука роти. Війну закінчив під кордоном з Норвегією. Нагороджений п'ятнадцятьма урядовими нагородами.

— **Петре Михайловичу, що б ви побажали всім людям напередодні Дня Перемоги!**

— Насамперед — миру. Щоб ніколи не повторилося те горе, ті сльози і страждання, які випали на долю мого покоління. І, звичайно, святкового настрою, радості, здоров'я і ще раз — миру на Землі.

— **Вам, як комуністу з 1944 року, мабуть не байдужі ті зміни, які відбуваються в житті нашої країни. Зараз увесь народ готується до проведення XIX Всесоюзної партконференції і з нетерпінням чекає її рішень. Що особисто ви хотіли б почути з трибуни конференції!**

— Сподіваюся, що XIX партконференція та її рішення сприятимуть дальшій конкретизації і втіленню в життя рішень XXVII з'їзду партії, по-

силенню демократизації, гласності у партійному житті. А також хочеться, щоб наша партія була флагманом, щоб на неї орієнтувався увесь міжнародний комуністичний рух.

До розмови стає **Степан Йосипович Сергійчик**, завідувачий сектором обліку наукової бібліотеки ОДУ, учасник Великої Вітчизняної війни, який за доблесть і мужність нагороджений шістнадцятьма урядовими нагородами, у тому числі двома орденами Червоної Зірки.

— **Я вважаю, — сказав Степан Йосипович, — що найважливіше на сьогоднішньому етапі аби кожна людина точно знала своє місце і роль у перебудові і чесно виконувала свій обов'язок. Тільки зусиллями, працею, розумом кожного ми доможемося спільної мети. І ще, про нашу молоддь. Молодь у нас чудова, але їй необхідно спрямовувати, вчити особистим прикладом, а не папірцями та лозунгами з пишних трибун.**

Незабаром відбудеться XIX Всесоюзна партконференція. Що чекає від неї кожен із нас? Конструктивних рішень, принципової оцінки того, що вдалося зробити, і критики на адресу тих конкретних явищ і осіб, котрі гальмують процес перебудови. І ще одне побажання — менше марнослів'я,

більше справ. У нас інколи надто консервативно вирішують справи, що потребують негайного втручання, і яким навіть не потрібні якісь матеріальні державні витрати. Потрібно більше оперативності, чіткості, реальності.

Розмовляючи з **Миколою Іллічем Абрамовим**, директором учбово-експериментальних майстерень, не можна було не пройтися зацікавленістю, стурбованістю цієї людини всіма нашими справами, як загальногосподарськими, так і навчальними. Сибіряк за народженням і характером, він ніколи не був байдужим до справ своєї країни. У роки Великої Вітчизняної відстоював її незалежність, воював у складі 1-го Українського фронту, брав участь у визволенні Львова, Кракова, у великій Берлінській операції.

— **Миколо Іллічу, поділіться, будь ласка, своїми думками щодо змін у нашому суспільстві. Яким бачите ви майбутнє, наш завтрашній день!**

— Завтрашній день, майбутнє повинні бути якнайкращими. Та це не здійсниться саме собою. Основне, на мій погляд, глибоке осмислення кожним — комуністом, комсомольцем, безпартійним — необхідності процесу перебудови. Треба, щоб кожен бачив те негатив-



Картина художника А. Малинки «В ім'я життя».

не, що заважає нам. Необхідно позбутися раз і назавжди бюрократизму, лицемірства, підлабузництва. Позитивний результат наших зусиль бачиться також у тому, щоб вищестоящі інстанції були ближче до народу, ближче до мас, особливо до молоді. І робити це треба не на словах, а на

ділі, потрібно відійти від формалізму і перейти до конкретних справ.

Редакція дякує всім, хто взяв участь у розмові, вітає зі святом Перемоги і бажає хорошого настрою, здоров'я, успіхів у справах, за які вони аболівують.

Я. ІСКРОВА.

ПОВНІШЕ ВИКОРИСТОВУВАТИ РЕЗЕРВИ УНІВЕРСИТЕТУ

4 КВІТНЯ В УНІВЕРСИТЕТІ ПОВУВАЛА ГОЛОВА ПРЕЗИДІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР ВАЛЕНТИНА СЕМЕНІВНА ШЕВЧЕНКО.

В кабінеті ректора відбулася дружня, невимушена бесіда, в якій взяли участь перший секретар Одеського обкому Компартії України А. П. Ночовкін, голова Одеського облвиконкому А. В. Пенчеров, перший секретар міськкому Компартії України В. Я. Хмельнюк, перший секретар Центрального райкому партії Л. С. Михайленко, голова Центрального райвиконкому В. Ф. Войченко, секретар парткому ОДУ І. І. Кондратюк, проректори, декани, завідувачі загальноуніверситетськими кафедрами та інші керівні особи. Ректор університету про-

фесор І. П. Зелінський розповів гостям про найбільш актуальні і гострі проблеми університетського сьогодення і перспективи його розвитку, про внесок факультетів і кафедр, провідних учених університету в розвиток вітчизняної науки, народного господарства області та республіки.

Ректор підкреслив, зокрема, що за відповідних умов університет міг би збільшити чисельність спеціалістів, яких готують фізфак, істфак, хімфак та інші факультети, тобто повністю задовольнити потреби шкіл області в учительських кадрах відповідних спеціальностей.

В. С. Шевченко зауважила, що надійний науковий потенціал університету — а це доктори і кандидати наук — не повинен використовуватися лише в інтересах

підготовки кадрів. Сьогодні знання і енергію університетських учених необхідно спрямовувати і на вирішення важливих народногосподарських завдань. Ваш потенціал повинен давати конкретну віддачу, в тому числі і в галузі Продовольчої програми, екології тощо.

В республіці колосальний науковий потенціал, який використовується незадовільно. Більшість вчених, захистившись і отримавши ступінь доктора чи кандидата у подальшому заспокоюються, перестають працювати над собою. Ось чому тісні зв'язки з виробництвом і в плані творчого зростання вчених мають чимале значення.

Одеса — крупний промисловий центр. Отже, у вас є хороша можливість якнайкраще використати свої наукові сили. Треба тільки шу-

кати, де можна найбільш доцільно впровадити свої відкриття.

Сьогодні необхідно переглянути і нашу ліцензійну політику. Нам невідгідно продавати наукові ідеї, соромно такі державі, як наша, виходити на зовнішній ринок лише з сировиною. Треба торгувати готовою продукцією.

Ви зараз показали мені чудові тюльпани, вирощені в ботанічному саду. Але чому ми повинні купувати тюльпани в Голландії? Хіба Одеський університет не може заробляти на таких тюльпанах кошти, необхідні для розвитку матеріальної бази? Чому б біофаку не відкрити фірмовий магазин? А студентський кооператив? Адже у нас багато творчої молоді.

На думку В. С. Шевчен-

ко, Одеський університет, зокрема, фізичний, хімічний та біологічний факультети могли б об'єднати свої зусилля в розробці комплексних заходів, спроможних протидіяти негативним наслідкам шкідливого виробництва. На Україні 29 міст, які потребують невідкладних екологічних заходів.

Ви вивчаєте Індійський океан, і це добре, але ви живеєте біля Чорного моря, яке теж має серйозні проблеми. І цими проблемами університет повинен займатися не в останню чергу.

Говорячи про підготовку університетом молодих спеціалістів, В. С. Шевченко порадила звернути серйозну увагу на виховну роботу, на прищеплення студентам вду-

(Закінчення на 2-й стор.).

ПОВНІШЕ ВИКОРИСТОВУВАТИ РЕЗЕРВИ УНІВЕРСИТЕТУ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

мливий підходу до своєї майбутньої роботи. Не секрет, що деяка частина студентів не приховує неважливого ставлення до роботи вчителя. Деякі випускники не вважають за необхідне з'являтися за місцем призначення. Без забезпечення сільських шкіл висококваліфікованими спеціалістами неможливо вирішити проблеми підвищення якості викладання на селі.

В. С. Шевченко порушила проблему виховання у студентів громадянської свідомості, без чого важко розраховувати на активну участь молоді в перебудові.

Під час розмови йшлося про труднощі, які виникають у процесі перебудови, про особисту відповідальність комуністів і керівних осіб за успіх справи, про боротьбу з демагогією, комчванством, про нашу спільну відповідальність за економічно-соціально-виродження країни. Тільки сумлінна праця кожного може бути вірною гарантією успіху у вирішенні соціальних проблем.

На XIX партійній конференції, яку з нетерпінням чекає весь народ, триватиме

серйозна розмова про всі наші недоліки і проблеми.

Представники університету порушили ряд питань першочергового значення: про включення в титульні списки на 1989 рік будівництва книгосховища для університетської наукової бібліотеки, про відкриття на філфаці відділення з метою підготовки викладачів болгарської мови та літератури і на базі факультету — викладачів психології (друга спеціальність), про створення перекладацького відділення і курсів перепідготовки викладачів на факультеті РГФ, відновлення наукового видавництва при університеті, забезпечення університету сучасними ЕОМ та копіювальною технікою.

В. С. Шевченко дала вичерпну відповідь з приводу порушених питань, пообіцявши проінформувати про них відповідні інстанції. Щодо створення на РГФ перекладацького відділення, то, на її думку, це недоцільно, бо на перекладачів зараз немає попиту.

Від імені присутніх ректор І. П. Зелінський подякував В. С. Шевченко за цікаву бесіду.

Власкор.

УСПІХ МОЛОДИХ СУСПІЛЬСТВОЗНАВЦІВ

Закінчився вузівський тур Всесоюзного конкурсу наукових студентських праць із суспільних наук, історії ВЛКСМ та міжнародного молодіжного руху, присвяченого 70-річчю Ленінського комсомолу. Серйозно і відповідально поставилася до його проведення кафедра наукового комунізму університету. Під керівництвом доцента А. І. Скрипника завчасно була розроблена примірник тематика конкурсних робіт, активізувалася діяльність студентських гуртків з наукового комунізму на факультетах. Апробовані на семінарських заняттях, засіданнях гуртків, студентських наукових конференціях кращі 20 наукових досліджень у визначений строк були подані на вузівський тур конкурсу. Копітка підготовча робота дала позитивні наслідки: всі вони отримали відмінні та добрі оцінки рецензентів.

Переможцями вузівського туру визнані студенти 5 курсу історичного факультету С. Булдакова, О. Кир'янова, К. Шрагіна, М. Беленьков,

Р. Колон (Куба), студентка 6 курсу вечірнього навчання філологічного факультету Н. Навроцька, п'ятикурсниця факультету РГФ В. Афанасьева, О. Личковська, Н. Романович, студент 5 курсу фізичного факультету В. Гюнтер (НДР), п'ятикурсниця механіко-математичного факультету О. Панова, П. Вінтер (НДР). Дослідження цих студентів рекомендовані для участі в обласному турі конкурсу.

Відзначені також наукові студентські праці О. Ворохової (5 к., біологічний ф-тет), П. Десницького (5 к., юридичний ф-тет), І. Сумарокової, А. Болдирьової (5 к., філологічний ф-тет) та ін.

Кращі дослідження студентів були виконані під науковим керівництвом професорів Д. С. Шелеста та Д. М. Щербакова, доцентів К. І. Савицького, С. І. Дмитрієвої, А. І. Скрипника, М. Д. Орехова, Є. А. Подмазко.

В. КОВАЛЬЧУК,
Ст. викладач кафедри наукового комунізму.

Хоча листа й не надруковано

КОМУ ПОТРІБНА ТАКА МУЗИКА?

До редакції надійшов лист від керівника університетського духового оркестру О. В. Махарадзе, який поскаржився на невагу до справ оркестру з боку адміністрації вузу, громадських організацій — профспілки та комсомолу.

За словами автора листа, користуючись потуранням адміністрації, директор студгубу Є. А. Чечельницький домігся, щоб оркестр був переданий військовій кафедрі. Наші спроби розібратися в суті проблеми привели до досить несподіваних, на перший погляд, висновків.

Справами оркестру в університеті займаються вже багато років. І, незважаючи на це, оркестр фактично занепав. Його вионавський рівень низький, матеріальна база не витримує

жодної критики, приміщення для репетицій немає.

У зв'язку з наближенням травневих свят, студентів, що грають в оркестрі, на високому рівні вмовляли «відіграти» на різних заходах. Всього три дні. Так-сяк хлопці погодилися. Але з усього було видно, що їх щось муляє. Немає бажання грати в оркестрі. Що не задовольняє? Чи не час принципово у всьому розібратися і нікого не вмовляти? Треба рішуче кінцем, вирішити, чи потрібен університету оркестр. І якщо «да» — створити для нього належні умови — як організації, так і виконавської майстерності. Бо така музика, яку ми до цього часу чули у виконанні оркестру, справді нікому не потрібна.

А. СОЛОВОЙ.

6 МАЯ, В 15.00, НА СТАДИОНЕ ОГУ ПРОВОДИТЬСЯ ТРАДИЦІОННИЙ ВОЕННО-СПОРТИВНИЙ ПРАЗДНИК «ПОБЕДА-43», ПОСВЯЩЕНИЙ 43-Й ГОДОВЩИНЕ ПОБЕДЫ СОВЕТСКОГО НАРОДА В ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЕ.

В ПРОГРАММЕ ПРАЗДНИКА СОРЕВНОВАНИЕ ПО ВОЕННО-ПРИКЛАДНЫМ ВИДАМ СПОРТА, СПОРТИВНЫЕ ИГРЫ, ПОКАЗАТЕЛЬНЫЕ ВЫСТУПЛЕНИЯ.

Совет военно-патриотического воспитания ОГУ.

Клуб політичної культури

Марксистсько-

ленінська

афористика

К. Маркс, Ф. Енгельс, В. І. Ленін мали афористичний талант. Їх мовні здібності проявилися у тонкому відчутті живого слова, в умінні говорити і писати про все глибоко узагальнюючо, влучно, образно, виразно і лаконічно.

Вони використовували мистецтво словесного жанру для вираження системи наукових знань у природознавчій, гуманітарній та гносеологічній галузях; дали узагальнюючий погляд на світ та місце людини в ньому, розкрили ставлення людини до оточуючої його об'єктивної дійсності і до самого себе.

Марксистсько-ленінська афористика спирається на наукову методологію, діалектико-матеріалістичне розуміння і роз'яснення закономірностей розвитку природи, суспільства і людини, на об'єктивну істину. Вона несе інформацію не тільки в абстрактно-логічній формі, але і в предметно-почуттєвій: полегшує сприйняття та запам'ятовування інформації, дозволяє синтезувати наукове осмислення фактів з художнім, з дивовижною легкістю виражати сутність досить складних явищ.

У творах К. Маркса, Ф. Енгельса, В. І. Леніна багато афоризмів, висловів, коли у малому поміщається велике. Наприклад, «Людина — продукт природи», «Людина живе природою», «Релігія — це опіум народу», «Власність роз'єднує, а труд з'єднує», «Робітничий клас або революційний, або він ніщо», «Краще менше та краще». Генії людства залишили нам невичерпну афористичну спадщину.

Книга, що вийшла в світ, «Маркс К., Енгельс Ф., Ленін В. І. Афоризми, вислови (Скл. В. В. Сазонов. — М.: Політгиддав, 1987. — 541 с.), є першою спробою систематизації афоризмів і висловів класиків марксизму-ленізму в 37 розділах і 153 підрозділах. При цьому упорядник книги керувався ключовими положеннями історичного матеріалізму. В цілому йому вдалося вибрати найсуттєвіші і найхарактерніші висловлювання, об'єднати їх за принципом логічного розвитку, у певній послідовності.

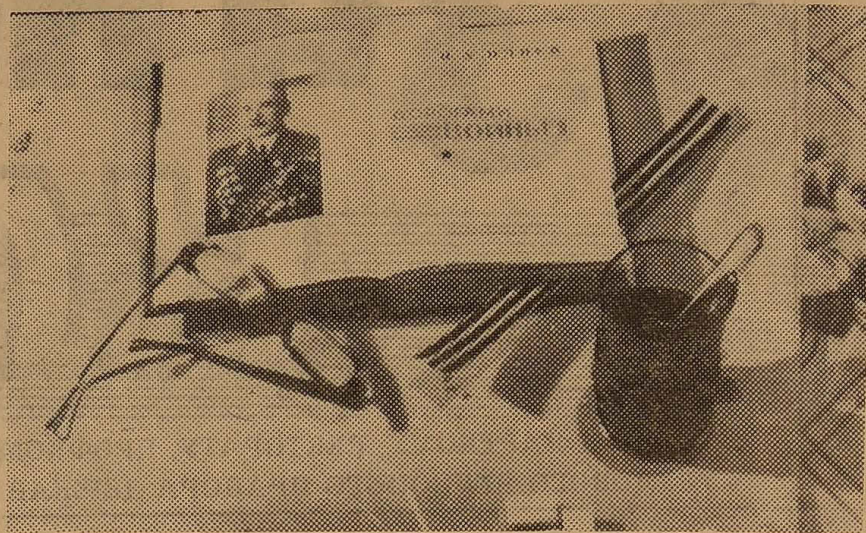
Безперечно, що думки К. Маркса, Ф. Енгельса, В. І. Леніна — незамінна школа, яка стимулює самостійну роботу розуму, дає імпульс до аналізу, викликає прагнення повніше осягнути марксистсько-ленінську теорію.

Співставляючи афористичні висловлювання основоположників соціалізму і комунізму з різними проблем із сьогодення практикою, не можна не відзначити, насамперед, їх злободенність, зв'язок із перебуванням, що розгорнулася у країні. Упорядник В. В. Сазонов справедливо пише: «Адже не секрет, що сьогодні багато положень теорії наукового комунізму, які нещодавно були тільки припущенням, стали практичним керівництвом до дії, становлять сутність нинішньої політики КПРС».

Систематизована марксистсько-ленінська афористика допоможе широкому колу читачів зрозуміти деталі, особливості, окремі властивості речей та явищ у світі цілому; підвищити ясність, конкретність, ідейність та інші форми і методи агітаційно-пропагандистської та всієї ідеологічної роботи. У цьому головне достоїнство видання.

О. ЄФИМОВ,

«ЭТО ПРАЗДНИК»



ФРОНТОВІ РЕЛІКВІЇ

Серед експонатів філателістичних колекцій воєнно-історичної тематики особливе місце займають листи періоду Великої Вітчизняної війни. Кожен такий лист неповторний. Чи то пожовклий від часу, потертий на згинах солдатський трикутник, написаний в окопах у перервах між боями, чи то ілюстрована поштова листівка — на кожній безцінній історичній реліквії є календарний штемпель польової пошти і суворе нагадування «Переглянуто військовою цензурою».

Колекціонери міста-героя Одеси створили кілька філателістичних колекцій, присвячених тим суворим дням. На багатьох великих філателістичних виставках вищими нагородами відзначені зібрання Анатолія Осятинського «Пошта вогнених років» та експозиція Володимира Бердичевського «Кроки великої Перемоги». Перша колекція складається винятково з фронтних листів, дібраних у хронологічній послідовності за регіонами наймасштабніших боїв. Друга експозиція за допомогою фронтних листів і поштових марок розповідає про часи тяжких випробувань, що випали на долю радянського народу.

Багато солдатських листів у тематичному зібранні «1418 днів подвигу» учня Одеського технікуму промавтоматики Олександра Самури. У колекції учасника боїв за визволення Австрії А. С. Гуарарія «Подвиг народжене, яке кличе на подвиг» експонується поштова листівка, відправлена

Азарієм Семеновичем 9 травня 1945 р. з Відня до Одеси. У розділі «Одеса у роки Великої Вітчизняної війни» експозиції студента ОДУ Валерія Мозеля «Місто-герой Одеса» є поштова листівка, відправлена з Миколаєва 5 серпня 1941 р. і отримана в Одесі 11 серпня. Можливо, це один із останніх листів, доставлених сушею в обложено місто. Завершують розділ два експонати. Поштова листівка з малюнком В. Корещького «Воїн Червоної Армії, врятуй!»; що надійшла до Одеси незабаром після вигнання гітлерівців, та лист-секретка із зображенням трьох воїнів, відправлена з Берліна до Одеси 1 травня 1945 р.

За листами, отриманими офіцером політвідділу 18-ї армії Марком Григоровичем Бурилем, включеними до колекції В. Мозеля «Народжена Жовтнем», простежується бойовий шлях армії від Ізюма-Барвінково до Туапсе, а потім переможний маршрут Новоросійськ — район Житомира — Ужгород — західний кордон СРСР.

У ці дні в середній школі № 106 на постійно діючій філателістичній виставці демонструється колекція «Бережіть солдатські листи». Експонуються фронтів листи різних років у своєму різноманітті: солдатські трикутники, листи-секретки та ін.

І. СИЛЬНИЦЬКИЙ,
учасник Великої Вітчизняної війни,
член Всесоюзного товариства філателістів.
Фото автора.

Сергей ФИЛИПЧУК

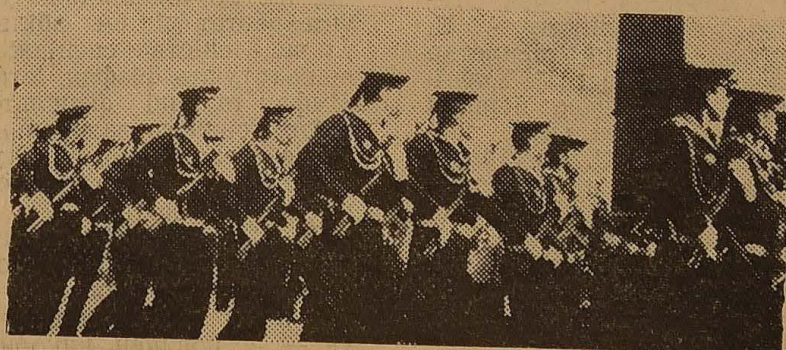
На полигоне расцвели тюльпаны,
Ладони ветра клонят их волной.
Остановился строй, как это странно —
Цветы взошли над спрятанной войной.

Железной кожей стянуты моторы.
В колодцах, глубиной в нашу жизнь,
Томится смерч, который, может, скоро
Взлетит на смертоносных крыльях высь.

А ближе к солнцу с жилками на листьях
Весна под небо таяет лепестки,
Но двинул строй с решимостью на лицах.
Легли тюльпаны в пыль, под сапоги.

Их было много, бесконечно много,
Но лишь один, забыв армейский страх,
Взглянул назад — такая же дорога
Была у брата на похоронах.

Рванул вспять, не слушая команды,
И рухнул на погибшие цветы...
Над полигоном туч зловещие банды
Вонзали в ночь свинцовые дожди.



С сединою на висках...»

БЕРДЯНСК, Луганск, Майкоп, Сухуми, Байрам-Али — такова география университета военных лет. Не везде ему удавалось «развернуться», слишком быстроходным было течение войны первых месяцев 1941 года. Наконец, добрались к Майкопу — столице Адыгейской автономной республики. Здесь, в здании сельскохозяйственного техникума расположились шесть факультетов Одесского университета.

И даже сейчас, по истечении десятилетий, памятно чувство нашей гордости: мы были единственным университетом, который не просто эвакуировался, а оказавшись на необходимом месте, в сложных условиях войны развернул свою обычную работу, производя набор, осуществляя выпуск... В общей сложности университет за период эвакуации дал народному хозяйству Родины 255 дипломированных специалистов.

Этому способствовала предварительная работа по организации эвакуации — вывезено ценное оборудование лабораторий, специально укомплектованная библиотека.

База для развертывания жизнедеятельности университета была приличной. Велась научно-исследовательская работа. Биологи, физики, химики оказывали немалую помощь промышленности и сельскому хозяйству Адыгейского края. Хозяева, в свою очередь, поддерживали университет. Ветеран университета

Н. З. Жеренко рассказывала недавно о хорошо организованной практике студентов-биологов.

Усилиями преподавателей и студентов гуманитарных факультетов много делалось для изучения героического про-

мне довелось говорить, подчеркивают добросовестную учебу студентов и их участие в работе студенческих кружков. Война формировала чувство ответственности, и это накладывало отпечаток на академическую жизнь студен-

не было писем. А если уж приходили письма-треугольнички — читались сообща. Собирались у тех, кто жил попросторней. Эти наши сборища часто посещал Алеша Богатский. Впоследствии академик Богатский, чье имя теперь но-

опасное место ребенка. Всеобщая беда сплывала людей.

В памяти запечатлелся один эпизод из майкопской жизни. Военные пригласили принять участие в расчистке снега на местном аэродроме. Когда мы появились, они к нашему недоумению, стали пристально к нам присматриваться. Как оказалось, им не понравилось наше одеяние. Каким тогда оно у нас могло быть! Они тут же отправили обратно всех, чья одежда не оставляла никаких надежд, остальным в приказном порядке было сказано следить за лицом (ртутный столбик показывал минус сорок) и выпить тут же принесенную водку. Мы выполнили и то, и другое.

Стало теплее и, что говорить, веселее. Но когда вечером вернулись в университет, нас ожидали неприятности. Было что-то вроде собрания, нас крепко «проработывали» за то, что позволили себе пить водку «в то время, когда такие тяжелые дни переживали сражающиеся на фронтах».

5 августа 1942 г. университет, в связи с наступлением местных войск должен был покинуть Майкоп. Уехали, но забыли снять вывеску. Увидев ее, фашисты поспешили сообщить миру, что в Майкопе «захватили» Одесский университет.

А университет тем временем продолжал свои военные странствия. В Сухуми фашисты разбомбили пароход «Красная Украина», и он со всем университетским имуществом пошел ко дну. По дороге были и человеческие жертвы. Впереди нас ждал Байрам-Али, но это уже следующая глава из жизни университета военных лет.

Людия БЕРЛОВСКАЯ НЕЗАБЫВАЕМОЕ

шлого страны. На эту тему читались лекции в учреждениях и на предприятиях города. Это играло большую роль в воспитании патриотического духа.

Активизации научно-педагогической работы способствовал приезд в Майкоп профессора Р. М. Волкова, первого ректора нашего университета советского периода, организатора филологического факультета. Результаты работы ученых университета и Одесского пединститута (мы жили и работали тогда под общей крышей) оценил город. «Адыгейская правда» в своей периодической статье от 30 июня 1942 г. отмечала: «Научные работники укрепляют оборонное могущество Отечества».

Студенческая жизнь. Она была сложной, но интересной. Возможно, из ностальгических чувств, но и сегодня преподаватели того времени, с кем

тов. К тому же студенчество значит — молодость. Хотелось петь — пели. На концерты нашего хора приходили и даже приезжали из близлежащих мест. Хотелось заниматься спортом — занимались.

Быт был трудным. Топливо, теплая одежда, еда — все это было проблемой. Помогали и крестьяне адыгейских сел, привозил для всех нас картошку доцент А. А. Москаленко.

Время укрупняет масштабы восприятия жизни. И сейчас вспоминаются не трудности тех лет, а то чувство общности, которое помогало их преодолевать. «Чужого горя не бывает». Часто в наши дни звучит эта фраза, ставшая стереотипом. А там, в эвакуации, это было негласной основой нашей жизни. У каждого могло быть свое, но было и одно общее горе — война, фронт, близкие, от которых

сит солидное научное учреждение Одессы. Тогда мальчик лет 12—13, он считал своим долгом информировать (а мы, поощрения ради, делали вид, что впервые от него и узнали) нас о содержании сводок Совинформбюро. Работа его была систематической. Когда он стал впоследствии комсомольским вожаком университета, мы знали, где он прошел школу общественного бытия.

Можно ли писать об университете эвакуационного периода и обойти имя И. Д. Зубкова, проректора по хозяйственной части. В те трудные для передвижения времена он часто бывал в командировках. А попутно выполнял поручения: от кого из нас вез письма, кому-то привозил переданные где-то в Москве теплые вещи, а может быть, и кусок сала, а бывало, по чьей-то просьбе перевозил в более без-

Воспоминания союзника

В Одесском университете уже несколько месяцев работает профессор Лонг-Айлендского университета США Дэн Левин. Он командирован в Советский Союз Фулбрайтским фондом в рамках обмена учеными. Профессор Левин известен в США как писатель, автор романов «Маска славы» (1949) — о второй мировой войне, «Сон плоти» (1953) — об американской жизни 30—40-х годов, «Сын Иуды» (1961) — исторический роман о раннем христианстве, «Буревестник» (1964) — о жизни и творчестве Максима Горького, «Спиноза» (1971) — о начале жизненного пути философа.

Профессор Левин — участник второй мировой войны. Поэтому так интересны в лекциях профессора, прочитанных на историческом факультете, его свидетельства очевидца исторических событий, свидетельства американца, представителя страны, которая была нашим союзником в войне с фашизмом.

Вот некоторые из этих воспоминаний.

— В 1937 г. я слушал выступление Рузвельта в Мэдисонсквер-гарден. Я сидел близко,

хорошо его видел, и был удивлен тому, что он инвалид. Я этого не знал. Президент Рузвельт имел огромное влияние на ход истории. Он начал большие преобразования в стране. Многие, особенно представители крупных промышленных монополий, его ненавидели, а средний класс поддерживал. Но большая часть Америки не хотела вступать в войну.

Когда мы по-настоящему вошли в войну, все сосредоточилось на войне — кино, радио, пресса. Надо было показать американскому народу, что эта война не так далека от него, как считалось. Для нас же эта война была слишком близкой.

Я воевал в морской пехоте и был военным корреспондентом в 1943—45 годах на Тихом океане. Участвовал в крупной битве при Иво Джима — один из тихоокеанских островов. Война там была такой — на одних островах завязывались бои, американская морская пехота занимала весь остров, сбрасывая противника в море. Другие острова мы обходили, оставляли их в окружении, «умирять на лозах». И шли дальше.

У морской пехоты были раз-



В перерыве между боями. Дэн Левин — второй слева. Снимок 1943 года.

ногласия с армейскими частями в тактике ведения войны. Армия сначала размеренно билась артиллерией, потом направляла пехоту.

В морской пехоте служили молодые пары 17—18 лет и они сразу бросались в бой, чтобы, несмотря на потери, быстро разбить врага и взять остров.

К островам морская пехота подходила на десантных лодках, часто приходилось идти вброд, многие погибали, тону-

ли. Маленькие островки, а потери были большие.

Во время войны отношение к Советскому Союзу в Америке было самым доброжелательным, но война закончилась и отношения начали портиться. В середине 1947 года уже шла холодная война. Когда официальные отношения между нашими странами становились все хуже, одна из американских общественных организаций организовала безвозмездную помощь пострадавшему в

войне советскому народу. В Одессу из США пришло несколько пароходов с одеждой, обувью, текстилем, продуктами и различными товарами для советских людей. Об этом проявлении чувств одного народа к другому, вопреки разногласиям политиков, надо помнить сегодня, когда дружеские чувства наших народов поддержаны политическими акциями руководителей наших стран.

Б. БЕРНИКОВА.

«Не стареют душой ветераны...»

Эти слова известной песни как нельзя лучше характеризуют ветерана Великой Отечественной войны Михаила Федоровича Иванова.

Порядочность, требовательность обозначили жизненный путь боевого фронтовика-офицера М. Ф. Иванова, который в годы войны с оружием в руках сражался на фронтах Отечественной войны, защищая честь и независимость нашей Родины, за что удостоен многих правительственных наград.

После окончания войны, когда Михаил Федорович начал трудиться в научно-исследова-

тельском Институте физики, он остался верен своему общественному долгу.

Не сосчитать, сколько за эти послевоенные годы провел он встреч с молодежью. Он всегда да желанный гость в школах, друг и наставник молодых.

Долгое время Михаил Федорович возглавлял работу народных дружин университета и физического факультета. Также проводил большую работу с ветеранами войны, участниками обороны Ленинграда, организуя их встречи, привлекая их к военно-патриотической работе.

Сейчас, будучи на заслуженном отдыхе, он продолжает посещать школы, бывает на пионерских сборах и комсомольских собраниях.

Поздравляю Михаила Федоровича с Днем Победы, желаю ему здоровья и активного долголетия.

Е. ПОЗИГУН.

Правда и память

Мы помним и знаем о многом, что перенес наш народ. Вера в историю — память молодого поколения, и все зависит от того, насколько эта вера соответствует истине.

День Победы всегда воспринимался советскими людьми как праздник, как цель, достижение которой заслонило со-

бой все остальное. Но сегодня желание разобраться в прошлом требует уже осмысления не только наших побед, но и поражений. Сегодня мы понимаем, что страна жила и сражалась не только так, как об этом говорили и писали столетиями.

Мы хотим знать правду, ведь только она может быть источником долгой и верной памяти. Только правда поможет сохранить веру в наши идеалы. Только правда позволит сохранить для будущих поколений подлинную историю героического прошлого нашего народа.

Н. ХУДЫНЦЕВ,
комсорг физфака.

ТЕ ДАЛЕКИЕ ГОДЫ

Почему в школьные годы мы никак не воспринимали став-

шие привычными слова «патриотизм» и «героизм»? Наверное, потому, что во многих фильмах и книгах годы войны изображены не такими, какими они были на самом деле — трагическими и тяжелыми. И потом, взрослея, каждый понимал, что от частого употребления слов «героизм», «патриотизм» по-настоящему патриотом не станешь. Надо любить свою Родину, землю отцов и дедов, национальную культуру, чтобы понять, что пережил народ в те годы. Научиться понимать прошлое — значит сохранить в памяти и День Победы 1945-го и, главное — осознать, какой ценой досталась нам тишина обновляющейся земли нашей.

С. АХЛАМОВ,
зам. секретаря
комитета комсомола ОГУ
по идеологической работе.

ОБЪЯВЛЯЕТ НАБОР

НА 1988-1989 УЧЕБНЫЙ ГОД

Университет готовит высококвалифицированных специалистов, теоретически и практически подготовленных для работы в вузах, научных учреждениях, средних школах, различных отраслях народного хозяйства, на следующих факультетах по специальностям:

а) ДНЕВНАЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ: механико-математический — математика (педагогическое и научно-производственное отделения), прикладная математика, механика; физический — физика (педагогическое и научно-производственное отделения), астрономия; химический — химия (педагогическое отделение); биологический — биология (педагогическое отделение), физиология (научно-производственное отделение); зоология и ботаника (научно-производственное отделение); геолого-географический — география (педагогическое и научно-производственное отделения), гидрогеология и инженерная геология, геологическая съемка, поиск и разведка полезных ископаемых — морская геология; исторический — история (педагогическое отделение); филологический — русский язык и литература (педагогическое отделение); украинский язык и литература (педагогическое отделение); романо-германской филологии — английский, немецкий, французский, испанский языки и литература (педагогические отделения); юридический — правоведение.

б) ВЕЧЕРНЯЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ: прикладная математика, физика, химия, биология, зоология и ботаника, география, русский язык и литература, украинский язык и литература, правоведение.

в) ЗАОЧНАЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ: математика, биология, география, история, русский язык и литература, украинский язык и литература, романо-германские языки и литература (английский, немецкий, французский), правоведение, гидрогеология и инженерная геология.

ПРИЕМ ЗАЯВЛЕНИЙ

В университет принимаются граждане, имеющие среднее образование: на дневное обучение в возрасте до 35 лет, на обучение без отрыва от производства — без ограничений в возрасте.

Поступающие подают в приемную комиссию следующие документы:

1. Заявление.
2. Документ о среднем образовании в подлиннике.
3. Характеристика (рекомендация) с последнего места работы или учебы, выдаваемая партийными, комсомольскими, профсоюзными и другими общественными организациями, руководителями предприятий, учреждений, организаций, средних учебных заведений, правлениями колхозов.
- Лица, не имеющие годичного стажа практической работы, представляют характеристику, выданную руководителями и общественными организациями школ и других учебных заведений, в которых они обучались.
- Представление характеристики уволенным в запас военнослужащим в год поступления не обязательно.
4. Медицинская справка по форме № 086-у.
5. Выписка из трудовой книжки (для имеющих стаж работы), заверенная начальником (инспектором) отдела кадров.
6. 6 фотокарточек для документов размером 3х4.
7. Паспорт и документ об отношении к воинской обязанности предъявляются лично.

Заявления о поступлении в университет принимаются: на дневную форму обучения с 25 июня по 15 июля, на обучение без отрыва от производства в два потока — с 20 апреля по 31 мая и с 25 июня по 15 июля. На специальность «Гидрогеология и инженерная геология» (заочная форма обучения) — с 1 октября по 30 декабря.

К поступающим в университет на различные формы обучения и отдельные специальности предъявляются дополнительные требования:

— на дневную форму обучения: на специальности, имеющие педагогические отделения (русский язык и литература, украинский язык и литература, романо-германские языки и литература: английский, немецкий, французский, испанский; история, математика, физика, химия, биология, география), принимаются, как правило, лица, имеющие склонность или опыт работы с детьми, по рекомендациям педагогических советов школ, средних профессиональных технических училищ, средних специальных учебных заведений, органов народного образования, трудовых коллективов, городских и районных комитетов комсомола, военнослужащие, уволенные в запас в течение трех последних лет;

— на обучение без отрыва от производства: на специальности физика, химия, биология, зоология, ботаника, география, прикладная математика, гидрогео-

логия и инженерная геология принимаются лица, работающие по профилю избранной специальности. На специальности математика, история, правоведение, русский язык и литература, украинский язык и литература, филология принимаются лица независимо от профиля их работы.

Поступающие на заочное обучение подают заявление в ближайшее к месту жительства учебное заведение, имеющее интересующую их специальность.

ВСТУПИТЕЛЬНЫЕ ЭКЗАМЕНЫ

На специальности — история, английский язык и литература, немецкий язык и литература, правоведение кроме конкурсных экзаменов установлен предварительный экзамен.

Поступающие в университет вне зависимости от формы обучения сдают экзамены по следующим дисциплинам:

Химический факультет: конкурсные экзамены — химия (устно), математика (письменно), русский (украинский) язык и литература (сочинение);

Механико-математический факультет: конкурсные экзамены — математика (письменно), математика (устно), русский (украинский) язык и литература (сочинение);

Физический факультет: конкурсные экзамены — физика (устно), математика (письменно), русский (украинский) язык и литература (сочинение);

Биологический факультет: конкурсные экзамены — биология (устно), химия (письменно), русский (украинский) языки и литература (сочинение);

Геолого-географический факультет: конкурсные экзамены — география (устно), математика (письменно), русский (украинский) язык и литература (сочинение);

Филологический факультет: специальность «русский язык и литература»: конкурсные экзамены — русский язык и литература (устно), история СССР (в письменной форме), русский язык и литература (сочинение). Специальность «украинский язык и литература»: конкурсные экзамены — украинский язык и литература (устно), история СССР (в письменной форме), украинский язык и литература (сочинение);

Факультет романо-германской филологии — предварительный экзамен: иностранный язык (в письменной форме). Конкурсные экзамены — иностранный язык (устно), русский (украинский) язык и литература (сочинение), история СССР (в письменной форме);

Исторический факультет: предварительный экзамен: иностранный язык (устно). Конкурсные экзамены — история СССР (в письменной форме), обществоведение (устно), русский (украинский) язык и литература (сочинение);

Юридический факультет: — предварительный экзамен: иностранный язык (устно). Конкурсные экзамены — русский (украинский) язык и литература (сочинение), обществоведение (в письменной форме), история СССР (устно).

К конкурсным экзаменам допускаются все лица, выдержавшие предварительные экзамены на тех факультетах, где они проводятся по двухбалльной системе «удовлетворительно» и «неудовлетворительно».

Награжденные по окончании средней школы золотой (серебряной) медалью, окончившие среднее профессионально-техническое училище с дипломом с отличием и поступающие на обучение с отрывом от производства, сдают экзамены на все факультеты по одной дисциплине: химический — химия (устно); механико-математический — математика (письменно); физический — физика (устно); биологический — биология (устно); филологический — русский (украинский) язык и литература (устно); романо-германской филологии — иностранный язык (устно); исторический — история СССР (в письменной форме); юридический — русский (украинский) язык и литература (сочинение). При получении оценок «пять» они освобождаются от дальнейшей сдачи вступительных экзаменов, а при получении оценки «четыре» или «три» сдают остальные конкурсные экзамены.

На лиц, окончивших с дипломом с отличием среднее профессионально-техническое училище на базе среднего образования, указанный порядок распространяется при поступлении на специальности, соответствующие полученным профессиям.

При поступлении на обучение без отрыва от производства действие положения о сдаче одного экзамена медалистами и приравненными к ним лицами распространяется только на лиц, имеющих стаж практической работы по избранной или родственной специальности не менее одного года и работающих в настоящее время, или уволенных в запас военнослужащих, а также на лиц, окончивших среднее специальное учебное заведение с отличием и работающих по полученной специальности, при поступлении на соответствующие или родственные специальности. Сохра-

няется целевой прием на выделенные места для лиц, постоянно проживающих в сельской местности и поступающих на педагогические специальности. Не прошедшие по целевому конкурсу имеют право участвовать в общем конкурсе.

Все вступительные экзамены проводятся по программам, составленным в соответствии с учебными программами средней общеобразовательной школы. Поступающие могут сдавать вступительные экзамены на русском или украинском языке.

Срок проведения вступительных экзаменов:
— на дневное обучение с 16 по 31 июля;
на вечернее и заочное — в два потока: с 1 по 20 июня и с 16 по 31 июля. На специальность «Гидрогеология и инженерная геология» (заочная форма обучения) — с 1 по 15 января.

Не явившиеся без уважительных причин на экзамен в назначенное по расписанию время или получившие неудовлетворительные оценки к дальнейшим экзаменам не допускаются.

ПОРЯДОК ЗАЧИСЛЕНИЯ

Конкурсный отбор проводится отдельно по каждой специальности на основе общего количества баллов, набранных поступающими на вступительных (конкурсных) экзаменах.

Без вступительных экзаменов в университет зачисляются:

- а) выпускники подготовительного отделения, успешно выдержавшие выпускные экзамены;
- б) приемная комиссия имеет право зачислять без вступительных экзаменов по результатам собеседования на учебу без отрыва от производства лиц, имеющих соответствующее избранной специальности среднее специальное образование и работающих по полученной специальности не менее одного года.

Вне конкурса при получении положительных оценок на вступительных экзаменах зачисляются: а) военнослужащие, уволенные в запас и пользующиеся установленными правительством льготами;

- б) лица из числа воспитанников детских домов и школ-интернатов и учащиеся профессионально-технических учебных заведений, являющиеся сиротами или оставшиеся без попечения родителей. На дневное обучение при равенстве общего количества баллов преимущественное право на зачисление получают лица в следующем порядке: а) военнослужащие, уволенные в запас в течение трех последних лет; б) лица, проявившие способности и склонности к избранной специальности и наиболее подготовленные к обучению в вузе данного профиля; в) имеющие стаж практической работы более двух лет.

На обучение без отрыва от производства вначале проводится по конкурсу зачисление: а) работающих по профилю избранной специальности не менее одного года; б) военнослужащих, уволенных в запас в течение 3-х последних лет; в) выпускников средних специальных и профессионально-технических учебных заведений, поступающих на родственные специальности. В случае отсутствия конкурса среди этих лиц на оставшиеся места зачисляются по конкурсу другие лица, характер работы которых не соответствует избранной специальности или имеющие стаж работы по избранной специальности менее одного года.

Лица нижеперечисленных категорий, успешно сдавшие вступительные экзамены, но не прошедшие по конкурсу на дневное обучение в университете, по их желанию зачисляются на подготовительное отделение в первоочередном порядке:

- направленные предприятиями, организациями и учреждениями на договорной основе в порядке целевой подготовки;
- военнослужащие, уволенные в запас в течение трех последних лет;
- инвалиды I и II групп, которым согласно заключению врачебно-трудовых экспертных комиссий не противопоказано обучение в вузе и которые могут посещать учебные занятия.

Зачисление в университет производится до 5 августа.

Поступающим на дневное обучение на время экзаменов предоставляется общежитие.

Зачисленные в состав студентов, но не приступившие к занятиям в течение десяти дней без уважительных причин отчисляются из вуза.

На освободившиеся при этом места проводится дополнительное зачисление по конкурсу лиц, успешно сдавших экзамены в университет.

Заявления и все необходимые документы представляются лично или направляются почтой в приемную комиссию:

270057, г. Одесса, ул. Петра Великого, 2, комната № 38.

Телефон 23-58-13

ПРИЕМНАЯ КОМИССИЯ.

ПИШИТЬ НАМ: 270000, Одесса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуниверситет, редакция газеты «За наукові кадри».

ЗАХОДИТЕ: Одесса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната 9.

ДЗВОНІТЬ: Редактор М. ЩЕРБАНЬ. тел. 23-84-13.